

[Ingerlise Koefoed]

gavn for folkebibliotekerne, og det gjorde ikke noget, om vi ventede lidt med det. Dog vil jeg sige, at det måske ikke havde været nødvendigt at stille de spørgsmål, vi lige har behandlet vedrørende sygehusbibliotekerne, hvis der i dag havde foreligget et lovforslag, hvori der stod, at det om et par år ville blive pålagt amterne at drive sygehusbiblioteker.

Men der er også en helt anden grund til, at jeg er bekymret over, at man udskyder fremsættelsen af revisionslovsforslaget. Jeg ved, at vi for første gang skal arbejde med en lov om forskningsbiblioteker, og jeg mener, det er så vigtigt, at vi nu får nogle lovforslag og nogle ideer frem om forskningsbibliotekernes fremtid, at det havde været nødvendigt og vigtigt, at vi også havde haft sommeren til at kigge på disse forslag i, til at stille forslag, til at stille spørgsmål og til at tale med vore partifæller og de mennesker, vi i øvrigt ville tale med, om dette.

Derfor beklager jeg meget, at vi ikke har fået det lovforslag, som vi efter lovkatalogen skulle have haft i dette folketingsår, som vi havde forventet at få i marts måned, som vi havde fået løfte om at få i maj måned, og som vi nu altså måske kan se frem til at få i oktober, november eller december.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Jeg deler fru Ingerlise Koefoeds omsorg for vore forskningsbiblioteker og for det arbejde, vi skal udføre for at få en integreret bibliotekslov. Jeg vil her blot understrege, at den forlængede høringsperiode, som er baggrunden for forslaget om udskydelse af fremsættelsen, vil lette arbejdet for udvalget, at den tid, der vil være til rådighed for forslagens behandling i udvalget, ikke vil blive afkortet, og at lovens ikrafttræden som tidligere planlagt skulle kunne ske med virkning fra den 1. januar 1983.

Ingerlise Koefoed (SF):

Ja, det sidste håber jeg i hvert fald meget vil blive tilfældet, for ligesom vi ikke denne gang vil være med til en udskydelse, vil vi også med næb og kløer modsætte os yderligere udskydelser.

Men der er en enkelt ting, jeg vil spørge kulturministeren om. I biblioteksloven er der jo også nogle bestemmelser om biblioteksaf-

giften, de penge, som forfatterne skal have for det offentliges intensive »brug« af deres bøger. Når vi får lovforslaget om biblioteker, får vi da samtidig et forslag om biblioteksafgiften, og kan der i dag robes noget om, hvorvidt denne biblioteksafgift vil komme til at dreje sig om andre grupper end dem, der skriver, altså dem, der er forfattere, fordi de skriver? Vil der være tale om forslag om biblioteksafgift til danske komponister, til illustratører, til mere end én forfatter pr. værk o. lign.?

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Jeg kan besvare fru Ingerlise Koefoeds første spørgsmål bekræftende: ja, det vil foreligge samtidig med lovforslagets fremsættelse, men jeg mener ikke, det er tidspunktet i dag at kommentere detaljerne i dette forslag; det vil som sagt foreligge ved begyndelsen af næste samling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af:

Forslag til lov om biblioteker.

[Af Steffensen (KrF) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 172. Fremsat 11/2 81).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):**

Jeg forstår godt, at medlemmer af kristeligt folkeparti har fremsat et forslag til lov om biblioteker, for vi er alle sammen – og

[Ministeren for kulturelle anliggender]

her må fru Ingerlise Koefoed tro mig på mit ord – utålmodige i vores arbejde med at drøfte spørgsmålet om biblioteksvæsenets fremtid. Vi ønsker også disse drøftelser bragt frem her i folketinget meget hurtigt, så vi kan få en afslutning på det arbejde, der har været i gang i nogle år, og som skal munde ud i en samlet lovgivning for både vore folkebiblioteker og vore forskningsbiblioteker.

På en del punkter er jeg enig med forslagsstillerne, herunder navnlig i understregningen af helheden i dansk biblioteksvæsen, men som det er blevet gjort klart i den afsluttende forhandlingsfase bl.a. med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen, har man ønsket en forlænget høringsfase for at få afklaret spørgsmål, der navnlig har at gøre med omfanget af biblioteksforpligtelsen og det dermed sammenhængende spørgsmål om udgiftsniveauet.

Derfor er det min indstilling, at folketinget bør vente med en nærmere behandling af det af kristeligt folkeparti fremsatte lovforslag, indtil disse forhandlinger har bragt klarhed og lovforslag fra regeringen herefter er fremsat.

Der er flere punkter, jeg godt kunne have kommenteret, men jeg vil afstå herfra, så længe ministeriets lovforslag ikke er endeligt udarbejdet, og jeg vil derfor henstille, at tinget lader den mere indgående behandling af kristeligt folkepartis lovforslag finde sted koordineret med behandlingen af det regeringslovforslag, som vil blive fremsat i begyndelsen af næste samling.

Mette Groes (S):

Indledningsvis vil jeg gerne sige, at det forekommer mig lidt mærkværdigt, at kristeligt folkeparti absolut vil fremsætte sit lovforslag nu. Vi har jo netop ved behandlingen af ministerens udsættelseslovforslag set, at der er et stort flertal for at lade biblioteksloven oversomre og give organisationerne og de berørte instanser lejlighed til at ytre sig om det kommende forslag. Derfor synes jeg, det havde klædt kristeligt folkeparti bedre, om det havde ventet med sit lovforslag til efteråret og havde ladet det indgå i den samlede debat, som skal finde sted til den tid.

Da vi nu i min gruppe ønsker at yde organisationerne og de berørte myndigheder den respekt ikke at fremsætte lovforslaget, før de

har været hørt, ville det også efter min mening være helt urimeligt i dag at give sig til at gætte på det endelige resultat af denne høring.

Jeg kan altså kun sige til kristeligt folkeparti, at selv om der måske kunne være ting i det foreliggende lovforslag, vi ville være sympatisk stemt over for, og andre, vi ville synes mindre godt om, foretrækker jeg at vente med at diskutere, hvordan den nye folkebibliotekslov skal være, indtil regeringens lovforslag foreligger.

Flemming Jensen (KF):

Jeg skal da gerne med det samme erkende, at det er et stort og omfangsrigt lovforslag, kristeligt folkeparti her fremsætter, men jeg tror også, jeg som andre må sige, at tidspunktet næppe er det bedst egnede, og her vil jeg ile med at sige, at jeg ikke tænker på tingets kommende ferie, men udelukkende på, at kulturministerens forslag endnu ikke foreligger og vel må afventes.

Der er i kristeligt folkepartis forslag bestemt en hel del tanker, vi fra konservativ side deler – jeg tænker bl.a. på kommunalbestyrelsens stilling, bibliotekets opgaver osv. – men jeg finder det ikke rimeligt, at vi tager hul på debatten nu. Jeg er helt sikker på, at den kommer, og at den kommer ivrigt og energisk, når regeringsforslaget foreligger.

Jeg skal derfor henstille, at vi venter til den tid med denne debat, også om de tanker, forslagsstillerne giver udtryk for, og som vi som sagt afgjort har sympati for på mange områder.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg har heller ikke tænkt mig her at gå i detaljer med kristeligt folkepartis lovforslag, men jeg synes på den anden side, det er lidt urimeligt, når et parti gør sig den ulejlighed at fremsætte et så omfattende forslag, at man så bare kan afvise det fuldstændigt med henvisning til, at det er et dumt og kedeligt tidspunkt, man vælger at fremsætte dette forslag på.

Nu vil hr. Chr. Christensen jo nok selv gøre fru Mette Groes opmærksom på, hvilken dato dette forslag blev fremsat på, og at man dengang i hvert fald ikke kunne vide noget om, at bibliotekslovsrevisionen i dag skulle blive udskudt.

[Ingerlise Koefoed]

I øvrigt vil jeg sige, at jeg efter at have kigget i forslaget genkender mange af de ting, som har stået i bibliotekskommissionens betænkning. Jeg har bemærket, at man ønsker at bevare statsrefusionen til en del af biblioteksvæsenet, og at uenig i, at man ikke også skulle bevare den til musik og kulturelle arrangementer.

Jeg har med glæde bemærket, at man går ind for, at alle biblioteker i løbet af ganske kort tid skal betjenes af faguddannede bibliotekarer med en faguddannet, heltidsansat leder, og at man har fundet en løsning på det administrative spørgsmål, spørgsmålet om direktoraterne, som jeg, så vidt jeg kan se det i dag, også føler mig nogenlunde i overensstemmelse med.

Der er andre ting i forslaget, som jeg er uenig i, men jeg regner med, at vi kommer til at behandle forslaget fra kristeligt folkeparti som en slags ændringsforslag el. lign. til kulturministerens forslag til efteråret, og jeg skal til den tid gå dybere ind i det.

Janne Normann (RV):

Kristeligt folkeparti fastslår i bemærkningerne til § 7, stk. 2, at kommunalbestyrelsen og det stående udvalg ikke i almindelighed skal inddrages i det løbende materialevalg, men kun i principielle afgørelser, f. eks. tilfælde, hvor der foreligger benytterklager. Uanset denne forsigtige formulering er det en farlig bestemmelse, for i realiteten er den ensbetydende med, at et hvilket som helst konkret bogvalg kan blive en kommunalbestyrelsessag, og dermed vil kommunalbestyrelsen komme til at virke som en censurkomité. Det er uacceptabelt for en radikal opfattelse.

Kommunalbestyrelsen bør alene fastlægge de principielle retningslinjer for materialevalget, eventuelt suppleret med en efterkritik uden konkrete konsekvenser, sådan som det foregår i Danmarks Radio, selv om det også kan være problematisk. Det konkrete materialevalg bør foretages af personalet, og vil man etablere en konkret mulighed for indgreb af en kommunalbestyrelse, bør dette være indbringelse for en ankeinstans, f.eks. for ministeren.

Ud over de mere principielle kulturpolitiske argumenter skal jeg føje et enkelt praktisk til. Et væsentligt kriterium for materiale-

valget bør være alsidighed. Biblioteket skal være rummeligt, men alsidigheden kan aldrig vurderes gennem en enkelt konkret henvendelse.

På samme tid som vi skal være på vagt over for de kulturelle formyndere, skal vi lægge en klar afstand til dem, der vil styre kulturen igennem restriktioner og begrænsninger. Der sker en masse på informationsområdet, og det er derfor utilfredsstillende, at det er institutionelle problemer, der nu i flere år har holdt en debat om bibliotekslovgivningen væk fra folketingsdebatten.

Selv om kristeligt folkepartis forslag indeholder en række punkter, vi ikke er enige med partiet om, skal der altså lyde en tak for, at partiet lægger op til denne debat. En sådan tak fortjener kulturministeren derimod ikke.

Mølgaard (DR):

Jeg kan ganske tilslutte mig fru Ingerlise Koefoed, når hun siger, at der ikke er nogen som helst grund til fra socialdemokratisk side at harcelere over, at der den 11. februar dette år er fremsat et forslag, og at ministeren måske på det tidspunkt havde en tanke om at fremsætte et revisionsforslag om området på et senere tidspunkt, det forslag, vi netop har haft til behandling. Det var kristeligt folkepartis selvfølgelig ret at fremkomme med sit forslag den 11. februar 1981.

Vi synes egentlig også, det er et ganske kækt og gævt initiativ, man har taget fra kristeligt folkepartis side; dette at pille meget ud af den betænkning, som forelå, og bruge det til sit eget formål, skal absolut anerkendes.

Vi er dog ikke ganske enige med kristeligt folkeparti i forslaget. Også vi mener, at den bemyndigelse, som man vil tillægge kommunalbestyrelserne, er farlig, og vi afviser denne ting samt dette med, at biblioteker nu engang er bogsamlingssteder og samlingssteder for trykt materiale, og de skal ikke udvikle sig til kulturhuse. Selv om formuleringerne både det ene og det andet sted er forsigtige – det skal erkendes – er selv de forsigtige bemærkninger nok farlige i en lidt reaktionær retning.

Dette, at man gerne vil have faguddannet personale til at betjene området, erkender vi som noget nødvendigt på dette som på alle

[Mølgaard]

mulige andre områder, og måske skulle man hurtigere tage skridt til, at det skete, end der her er lagt op til, i en situation, hvor der jo virkelig er arbejdskraft nok, sådan som udbuddet er på arbejdsmarkedet inden for dette område.

Oprettelsen af et direktorat for folkebibliotekerne under ministeriet for kulturelle anliggender, der i det væsentlige skal videreføre de opgaver, der i dag varetages af bibliotekstilsynet, men påtage sig noget mere, mener vi vil medføre en bureaukratisk knopvækst uden nogen synderlige gavnvirkninger.

Vi er lidt ængstelige for, om forskningsbibliotekerne i henhold til forslaget kommer noget i klemme, men i øvrigt har vi en række detaljspørgsmål, som vi af praktiske grunde vil henvise til udvalgsbehandling. Vi vil stille mange spørgsmål til ministeren, inspirerede af dette forslag; det drejer sig foreløbig om 20 spørgsmål, kan jeg bebude over for ministeren.

Chr. Christensen (KrF):

Det forslag, vi her har fremsat, er fremkommet på baggrund af biblioteksbetænkningen, der udkom allerede i 1979. Vi havde i lang tid afventet regeringens initiativ, som udeblev på dette punkt, og mente derfor, det måtte være rimeligt, at vi udarbejdede et forslag.

Vi finder selvfølgelig selv dette forslag seriøst, gennemarbejdet og velment. Grundtanken i det er, at bibliotekerne efter vor opfattelse ikke skal udvikle sig til kulturhuse, og at der derfor kun skal gives statsstøtte til bibliotekernes bogudlån, hvorimod den enkelte kommune selv må betale alle andre kulturelle aktiviteter, hvis man ønsker, at de skal med. Det kan være pladeudlån, filmforevisninger, teaterforestillinger osv. Vi ønsker tilskud til disse ting, når det drejer sig om handicappede, f.eks. til lydbånd til brug for blinde, svagtseende eller mennesker med andre former for handicap.

Vi går klart imod en flertalsindstilling fra bibliotekskommissionen, hvorefter bibliotekerne skulle have den fulde afgørelse vedrørende bogindkøb, og er på denne baggrund i virkeligheden med til at styrke den kommunalpolitiske indflydelse.

Det er særdeles chokerende for mig her at opleve, at et parti, der har udarbejdet og

fremSAT et seriøst forslag, skal mødes med bemærkninger om, at det er et uheldigt tidspunkt at komme med noget sådant på, og at det dermed ikke kan få en seriøs behandling, altså at ministeren ikke mener det rigtigt at kommentere et forslag, når regeringens forslag ikke foreligger samtidig. Jeg har aldrig før været ude for en sådan fremgangsmåde. Det virker jo ikke ligefrem inspirerende på de mindre partier til at tage fat på opgaverne i folketinget og fremlægge deres ting seriøst. På denne baggrund er jeg meget glad for de udtalelser, der faldt fra SF og de radikale.

Jeg må da klart indrømme, at vi står særdeles undrende på baggrund af, at vores forslag jo er fremsat, som enhver kan se, den 11. februar. Vi har gang på gang ønsket dette forslag frem, men ministeren har enten ikke haft tid, været fraværende, været ude at rejse, eller hvad der nu har kunnet forhindre det. Derfor er forslaget ikke kommet til behandling. Man kan også undre sig over, at der er ordførere for partier her i dag, som ikke har taget del i debatten, og som burde interessere sig i allerhøjeste grad for, hvordan biblioteksvæsenet skal ordnes fremover. Jeg savner venstres og centrum-demokraternes indlæg i denne debat.

Må jeg sige til ministeren, at han må undskylde mig, at jeg kan få en fornemmelse af, at når man ikke ønsker at gå seriøst ind i debatten, så beror det ikke på et tidsspørgsmål. Jeg kunne få den tanke, at det måske mere var på grund af indholdet, som man ikke ønsker taget op til seriøs drøftelse, for regeringens forslag også ligger der. Det kan give stof til eftertanke.

Det er med den største beklagelse, vi må konstatere, at vores forslag hverken fra ministerens eller fra en del af ordførernes side har fået den seriøse behandling, vi kunne forvente. Nu er det vores håb, at forslaget alligevel går til overvejelse i partigrupperne, også i den socialdemokratiske partigruppe, og at man så seriøst vil drøfte tingene igen, sådan at forslaget, når vi genfremsætter det til oktober, kan få den forventede seriøse behandling, som vi mener det har krav på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af bier.

[Af Bjørn Poulsen (SF) m.fl.]

(Lovforslag nr. L 199. Fremsat 7/4 81).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Som det er forslagsstillerne bekendt, er vi i landbrugsministeriet ved at udarbejde et forslag til revision af såvel bibeskyttelsesloven som bisygdomsloven, hvorved vi forsøger at sammenlægge de to love i én lov. Jeg er bekendt med, at vi har lovet, at dette forslag skulle have været fremsat allerede i begyndelsen af denne folketingssamling. Jeg beklager, at det ikke er sket, men på grund af et ønske fra de berørte organisationer blev fremsættelsen udsat endnu et år med henblik på overvejelse af lovforslagets endelige udformning.

Jeg vil gerne sige, at det forslag, SF har fremsat, på mange punkter er sammenfaldende med det forslag, vi arbejder på i landbrugsministeriet. Det forslag, vi arbejder på, tager imidlertid flere ting med, end SF har. Jeg agter at fremsætte landbrugsministeriets forslag ved næste folketingssamlings begyndelse. Det vil give nogle vanskeligheder, hvis det forslag, SF har fremsat her, bliver vedtaget og jeg så kommer med et nyt forslag til efteråret, der tager flere ting med. Det vil skabe en usikkerhed hos biavlere og frøavlere, som jeg ikke synes er rimelig.

Derfor vil jeg indstille, at man ikke vedtager det fremsatte lovforslag, men jeg vil love, at vi tager det ind i de overvejelser, vi har i

landbrugsministeriet med hensyn til det forslag, vi vil udarbejde til næste samling.

Helmar Sørensen (S):

Lovforslaget, der behandles i dag, har mange gode sider, som både jeg og mit parti kan være enige i.

Som det vil være forslagsstillerne bekendt, arbejdes der i landbrugsministeriet med en ændring af loven fra 1960 om beskyttelse af bier. Vi ved, at landbrugsministeriets lovforslag var planlagt til fremsættelse i denne samling, men vi ved også, at de berørte parter, det vil sige biavlere og frøavlere, har ønsket en udsættelse, og derfor finder jeg det rigtigt, at man har udsat lovforslaget til næste samling.

Vi har lige hørt, at landbrugsministerens forslag er mere omfattende, og derfor kan vi ikke støtte SFs forslag. Vi ved, at sprøjtning har fundet sted i år, og derfor vil udsættelsen ikke få nogen indflydelse på den avl, vi får i år. Jeg mener heller ikke, det kan være rigtigt, at vi vedtager et lovforslag i denne samling, når vi ved, at der i løbet af kort tid skal ændres på loven igen; det vil kun skabe forvirring i bruger kredse.

Burgdorf (KF):

Jeg har megen sympati både for frøavlere og for biavlere, og jeg ved også, at de har gensidig glæde og gavn af hinanden. Vi har en lov om beskyttelse af bier, og man påstår, at den er ved at være forældet, at tiden er løbet fra den, og det er meget muligt. Vi ved, at landbrugsministeren vil fremkomme med et lovforslag i næste samling, så jeg mener, vi bør afvente dette og se, hvad der kommer frem.

Janne Normann (RV):

Der er mange gode ting i SFs forslag. Vi er enige i, at der er behov for bedre regler for sprøjtning med kemikalier og gifte, men et af hovedproblemerne, når der sprøjtes, er vistnok ikke så meget ondskab og misbrug af lovgivningen. Det er nok mere, at en del haveejere, måske også nogle landmænd, som jo dog ellers burde vide bedre, simpelt hen ikke er informeret nok om, hvilken skade de gør ved sprøjtning i åben blomst.

Der er altså ting i dette forslag, vi kan gå ind for. Men jeg vil sige, som tidligere ordfø-